

UCHWAŁA Nr 119/XXI/13

RADY GMINY RUTKI

z dnia 04 marca 2013 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rutki
na lata 2013 -2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 567 oraz z 2013 r. poz. 153) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 i poz. 154) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rutki na lata 2013 - 2015 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci w całości moc Uchwała Nr 31/VII/11 Rady Gminy Rutki z dnia 11 kwietnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie Rutki na lata 2011-2015.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rutki.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Janusz Staniszewski

Załącznik
do uchwały Nr 119/XXI/13
Rady Gminy Rutki
z dnia 04 marca 2013 r.

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY W GMINIE RUTKI
NA LATA 2013-2015

Opracował:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach

I. WPROWADZENIE

Do zadań własnych określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcyjności rodziny, dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompleksowa i obiektywna oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotoblowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rutki na lata 2013-2015 jest zgodny z:

- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rutki na lata 2005-2015;

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE RUTKI

Gmina Rutki położona jest w centralnej części województwa podlaskiego, w powiecie zambrowskim – jako gmina wiejska. Gminę Rutki zamieszkuje 5.995 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2012r.).

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Rutkach i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie wg stanu na dzień 31.01.2013r. Według analizy danych w 2012 r. z pomocy społecznej ogółem skorzystało 271 rodzin, w tym powodem przyznawania pomocy było w szczególności bezrobocie – 152 rodziny, niepełnosprawność – 60 rodzin, długotrwała choroba – 16 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 48 rodzin (w tym rodziny niepełne – 20, rodziny wielodzietne – 28), przemocy w rodzinie – 2 rodziny, potrzeby ochrony macierzyństwa – 15 rodzin, alkoholizmu – 1 rodzina, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 1 rodzina, klęski żywiołowej – 5 rodzin oraz bezdomności – 1 rodzina. Pracownicy Ośrodka podejmują szereg działań w formie pracy socjalnej, dzięki temu większość rodzin przy zapewnieniu pomocy ośrodka jest w stanie zapewnić dziecku właściwy rozwój fizyczny i duchowy, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej. Szczególną uwagę zwraca się na rodzinę i jej funkcjonowanie. Najczęściej dysfunkcyjność rodziny łączy się z takimi zjawiskami jak uzależnienia, przemoc domowa, problemy w pełnieniu ról społecznych. Po dokonaniu dogłębnej analizy powyższych środowisk przez pracowników socjalnych należy uznać, że istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez ośrodek okażą się niewystarczające, dlatego poprzez współpracę z innymi instytucjami jest szansa na poprawę funkcjonowania rodziny w środowisku. W sytuacji zagrożenia dobra dziecka sąd opiekuńczy może zarządzić środek zapobiegawczy w formie umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w rodzinie zastępczej. Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie wynika, że w placówce opiekuńczo-wychowawczej z terenu Gminy Rutki przebywa 5-ro dzieci i jedno dziecko umieszczone jest w rodzinie zastępczej. W Gminie Rutki coraz częściej można zaobserwować w rodzinach negatywne zjawiska, tj. przemoc w rodzinie, uzależnienia. Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Rutki z 2012r. wynika, że w 13 rodzinach prowadzono procedurę „Niebieskiej Karty”. We wszystkich przypadkach ofiarami przemocy były kobiety, natomiast sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu.

Zadania ujęte w programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności celem przywrócenia zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych.

III. ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY RUTKI

1. Instytucje i organizacje realizujące zadania na terenie Gminy Rutki mieszczące się w zakresie wspierania rodziny:

- 1) Urząd Gminy Rutki – przyznawanie i wypłacanie stypendiów, dowozy dzieci niepełnosprawnych, organizowanie kolonii;
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach – praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno – zawodowa;
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – profilaktyka i przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu;
- 4) Zespół Interdyscyplinarny Gminy Rutki – wsparcie i pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
- 5) Posterunek Policji w Rutkach – zapewnienie bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości;
- 6) Placówki oświatowe w terenie gminy – działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i rodziców;
- 7) Placówki ochrony zdrowia z terenu gminy – działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej;
- 8) Dom Kultury w Rutkach Kossakach – organizacja aktywnego spędzania czasu wolnego;
- 9) Parafie z terenu gminy – działalność charytatywna, organizowanie wypoczynku;
- 10) Schola – aktywne spędzanie czasu wolnego poprzez rozwijanie zainteresowań muzycznych;
- 11) Stowarzyszenie „KOS 1984” i kluby sportowe - aktywne spędzanie czasu wolnego w formie zajęć sportowych;

2. Instytucje i organizacje z terenu Powiatu Zambrowskiego, z którymi Gmina Rutki współpracuje w zakresie wspierania rodziny:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny w Zambrowie;
- 2) Sąd Rejonowy w Zambrowie /Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej;
- 3) Prokuratura Rejonowa w Zambrowie;
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Zambrowie;
- 5) Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Zambrowie;
- 6) Powiatowy Urząd Pracy w Zambrowie;
- 7) Organizacje pozarządowe;

Program wspierania rodziny będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej.

IV. CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

1. Cel główny:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością;
- 2) Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach;
- 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

V. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ

1. Cel szczegółowy:

- 1) Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	REALIZATORZY/PARTNERZY
1.	Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, znajdującym się w trudnych warunkach materialnych.	2013 – 2015	OPS
2.	Pomoc w dostępie dzieci z rodzin wieloprotblemowych do przedszkoli.	2013 – 2015	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe
3.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu.	2013 – 2015	OPS, Placówki Oświatowe
4.	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.	2013-2015	Urząd Gminy, OPS, Placówki Oświatowe
5.	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków.	2013 – 2015	OPS, Urząd Gminy, Placówki Oświatowe

6.	Organizacja wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu.	2013 –2015	Urząd Gminy, OPS, Placówki Oświatowe, GKRPA, Parafia
7.	Współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinie.	2013 –2015	Wszystkie podmioty

2. Cel szczegółowy:

2) Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach.

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	REALIZATORZY/PARTNERZY
1.	Systematyczna praca z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym.	2013 – 2015	OPS, Placówki Oświatowe, Policja
2.	Coroczne uchwalanie gminnych programów profilaktycznych zawierających działania w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień oraz zasady ich finansowania.	2013 – 2015	Urząd Gminy/Rada Gminy, OPS, GKRPA,
3.	Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.	2013 – 2015	OPS, GKRPA, Placówki Oświatowe, Policja
4.	Promocja i realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych i prozdrowotnych w szkołach wspierających wychowanie dzieci i młodzieży – z zakresu uzależnień, zdrowego żywienia, wad wymowy, wad postawy skierowanych do rodziców i dzieci.	2013 – 2015,	OPS, GKRPA, Placówki Oświatowe, Placówki ochrony zdrowia